

WNIOSEK

Znaczny udział osób w wieku poprodukcyjnym wymaga podjęcia od władz gminy działań mających na celu zapewnienie wysokiej jakości usług opiekuńczo-specjalistycznych oraz zróżnicowanej oferty kulturalno-rekreacyjnej.

Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej analizie poddano liczbę nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON¹¹. Z dostępnych danych wynika, że na przestrzeni lat 2010-2015 zmniejszyła się liczba nowozarejestrowanych firm. W roku 2010 na terenie gminy zarejestrowanych zostało 131 podmiotów gospodarczych, natomiast pięć lat później liczba ta spadła o 16,79% i wyniosła 109.

W delimitacji obszaru rewitalizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie analizie nie poddano sfery gospodarczej, ze względu na brak potrzeby realizacji działań rewitalizacyjnych w analizowanej sferze.

Sfera środowiskowa

Aktualny stan środowiska stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców z powodu znacznej ilości niezinventaryzowanych wyrobów azbestowych. Obecnie w gminie znajduje się jeszcze ok. 215 667,55 m² wyrobów azbestowo-cementowych¹². Dane wskazują, że 26,36% budynków na terenie gminy kwalifikuje się jako „pilną potrzebę usunięcia azbestu”¹³. Działania interwencyjne powinny zostać podjęte na obszarach wiejskich, na których zlokalizowanych jest 44,45% budynków z potrzebą usunięcia azbestu.

WNIOSEK

Obecność włókien azbestowych w powietrzu stanowi poważne zagrożenie dla mieszkańców gminy i regionu.

Zagrożenia środowiskowe obniżają jakość życia mieszkańców gminy.

¹¹ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, (data dostępu: 17.05.2017 r.).

¹² Źródło danych: Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest, (data dostępu: 16.05.2017r).

¹³ Źródło danych: Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na rok 31.12.2016 r.).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W zakresie infrastruktury społecznej na terenie gminy funkcjonują placówki nauczania elementarnego i szkoły do poziomu wykształcenia średniego. Oferta edukacyjna nie obejmuje natomiast nauczania z zakresu szkolnictwa wyższego.

Na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w obszarze ochrony zdrowia działają:

1. NZOZ Doktor – realizujący zadania z zakresu opieki szkolnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej;
2. Centrum Medyczne SPAMED, w skład którego wchodzi Wiejski Ośrodek Zdrowia w Wałdowie oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Radońsku;
3. Zakład Diagnostyczno–Lecznicy BONUS PLUS, realizujący zadania z podstawowej opieki zdrowotnej;
4. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowo-Rodzinnej Vita;
5. Gabinet Rehabilitacji i Terapii Manualnej;
6. Niepubliczny Zakład Rehabilitacji;
7. NZOZ Jantar – poradnia odwykowa i leczenia uzależnień;
8. Caritas – opieka długoterminowa i opieka paliatywna;
9. Indywidualna praktyka położnej środowiskowo-rodzinnej.

Na terenie miasta funkcjonuje Centrum Sportu i Rekreacji, które realizuje zadania z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Do aktywnego spędzania czasu wolnego zachęcają również liczne szlaki turystyczne. O zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców na terenie gminy dba Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, do którego zadań należy między innymi: edukacja kulturalna; gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie i ochrona dóbr kultury; wspieranie amatorskich ruchów artystycznych oraz zainteresowań z zakresu kultury i sztuki; organizacja lub współorganizacja imprez kulturalnych¹⁴. W skład Centrum Kultury i Sztuki wchodzi: Wiejski Ośrodek Kultury w Lutowie, Wiejski Ośrodek Kultury w Wałdowie oraz 18 świetlic wiejskich. Ponadto, o potrzeby kulturalne gminy dba również Biblioteka Publiczna im. Jarosława Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim. Zmiany w strukturze ekonomicznej

¹⁴ http://www.ckisepolno.com.pl/UserFiles/file/STATUT_CKIS_w_Sepolnie_Krajenskim.pdf, (data dostępu: 17.05.2017 r.).

mieszkańców powodują, że istotne jest dopasowywanie oferty kulturalno-rekreacyjnej do potrzeb najmłodszych, jak i najstarszych mieszkańców gminy.

WNIOSEK

Dostępność budynków użyteczności publicznej i usług społecznych stanowi potencjał gminy w zakresie rozwoju społeczeństwa aktywnego i zintegrowanego.

Sfera techniczna

Gmina wyposażona jest w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną, gazową i sieć ciepłowniczą. W roku 2010 - 83,4% mieszkańców było użytkownikami instalacji wodociągowej. Na przestrzeni pięciu lat odsetek ten wzrósł o 4,1 p.p. i w roku 2015 wyniósł 87,5%¹⁵. Jednak część sieci rozdzielczej wymaga wymiany, co łączy się z koniecznością wymiany przewodów azbestowo-cementowych. Na terenie gminy 11,60% instalacji wodociągowej to rury cementowo-azbestowe, które stanowią jedną z przyczyn zanieczyszczenia wody¹⁶.

Zdecydowanie mniejszy odsetek ludności podłączony jest do sieci kanalizacyjnej i gazowej. Blisko 2/3 ludności korzystało z instalacji kanalizacyjnej (2015 rok - 62,3%), natomiast z instalacji gazowej zaledwie co drugi mieszkaniec gminy (2015 rok - 49,7%).

WNIOSEK

Rury cementowo-azbestowe w sieci wodociągowej stwarzają zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców gminy.

¹⁵ Źródło danych: Bank Danych Lokalnych, (data dostępu: 16.05.2017 r.).

¹⁶ Źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.)

3. Obszar zdegradowany gminy

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w gminach miejsko-wiejskich przyjmuje się zasadę prowadzenia rewitalizacji zarówno w mieście, jak i obszarach wiejskich. W niniejszym Dokumencie zidentyfikowano koncentrację negatywnych zjawisk kryzysowych na obszarze miasta oraz sołectw.

W poniższym zestawieniu przedstawiono dane bezwzględne użyte do wyliczenia mierników wskaźnikowych.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 2 Wartości bezwzględne dla obszaru gminy

Obszar	Ludność na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Powierzchnia [ha] (źródło danych: Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środków pomocnych na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób w wieku na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny na danym obszarze [os.] (źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba dzieci w tym wieku na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób bezrobotnych na danym obszarze (źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób w wieku produkcyjnym [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur cementowych na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur wodociagowych na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw usunięta z abestu na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw usunięta z abestu na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw w na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))
Centrum wraz z okolicami Jeziora Sepoleńskiego	2838	117,1	Nie dotyczy	518	165	518	213	1805	3,321	26,346	3,321	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Osiedle Słowackiego	2260	131,2	Nie dotyczy	350	56	350	116	1362	0,808	17,6385	0,808	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Obszar domków jednorodzinnych	2155	262,7	Nie dotyczy	396	97	396	122	1293	4,307	29,5185	4,307	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Osiedle Jana Pawła II	1807	144,0	Nie dotyczy	351	98	351	154	1244	1,541	25,888	1,541	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Dziechowo	139	646,43	0	30	7	30	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	10	38	Nie dotyczy
Iłowo	291	1341,49	32	65	26	65	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	6	34	Nie dotyczy
Jazdrowo	44	845,67	5	10	9	10	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	7	16	Nie dotyczy
Kawle	292	579,38	21	8	8	8	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	10	24	Nie dotyczy
Komierowo	299	1331,22	39	61	20	61	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	3	27	Nie dotyczy
Lutowo	491	3544,99	34	106	32	106	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	47	120	Nie dotyczy
Lutówko	313	483,96	27	70	29	70	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	21	78	Nie dotyczy
Niechorz	469	1396,03	41	102	29	102	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	49	85	Nie dotyczy
Piaseczno	537	654,51	24	106	20	106	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	25	102	Nie dotyczy
Radofińsk	229	849,85	42	47	27	47	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	25	47	Nie dotyczy
Sikorz	288	922,28	37	36	28	36	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	35	69	Nie dotyczy
Skarpa	268	351,51	28	49	19	49	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	2	15	Nie dotyczy
Świdwie	353	998,66	10	68	12	68	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	26	68	Nie dotyczy
Teklanowo	101	325,28	15	27	8	27	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	12	22	Nie dotyczy
Trzciany	268	887,06	21	54	15	54	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	42	71	Nie dotyczy
Wałdowo	658	1314,97	84	185	84	185	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	73	129	Nie dotyczy

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Społeczności

Obszar	Ludność na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Powierzchnia [ha] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środków pomocy społecznej na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób w wieku produkcyjnym na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskiej Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba dzieci w tym wieku na danym obszarze [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskiej Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób bezrobotnych na danym obszarze (źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba osób w wieku produkcyjnym [os.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur cementowo-azbestowych na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Długość rur wodociągowych na danym obszarze [km] (źródło danych: Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw z potrzebą usunięcia azbestu na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))	Liczba budynków i gospodarstw w na danym obszarze [szt.] (źródło danych: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.))
Waldówko	158	565,08	26	28	11	40	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	12	28
Wilkowo	177	615,87	6	34	10	41	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	26	39
Wiśniewa	177	881,78	8	21	9	40	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	26	40
Wiśniewka	136	509,16	19	20	10	34	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	12	35
Włosciobórz	432	1293,33	56	79	43	99	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	46	88
Wysoka Krajeńska	141	330,28	17	25	19	29	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	16	31
Zalesie	203	732,29	24	35	18	35	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	18	43
Zboże	315	855,91	46	46	22	75	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	28	49
GMINA	15839	22912,00	1071 ¹⁷	2818	931	3106	1115	9912	24,85	214,3	732	2777

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

17 Osoby korzystające ze wsparcia z pomocy społecznej to nie tylko klienci, którzy otrzymują pomoc finansową. Statystyka, która jest podawana w sprawozdaniach rocznych nie obejmuje pracy socjalnej, którą w 2015 wykonali pracownicy socjalni. Są to m.in. wywiady zlecone ze świadczeń rodzinnych dotyczące zasiłków, które pobierają osoby opiekujące się osobami niepełnosprawnymi, a także wywiady dotyczące dłużników alimentacyjnych. Pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną z osobami, które doświadczają przemocy w rodzinie, a także sprawcami przemocy tzw. comiesięczny monitoring. Pracownik socjalny zajmujący się usługami opiekuńczymi świadczonymi na rzecz osób starszych z gminy Sępólno Krajeńskie wykonuje systematyczną pracę socjalną na terenie sołectw by móc zapewnić pomoc i opiekę osobom samotnym. W ramach przynależności mieszkańców pomocy w formie dodatków mieszkaniowych pracownicy socjalni wykonują wywiady środowiskowe sprawdzające sytuację materialną wnioskodawców. Jak określają pracownicy socjalni na terenie wiejskim wykonują znacznie więcej wejść w środowisko. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje także wywiady na terenie innych ośrodków pomocy społecznej – tzw. wywiad z art. 103, sporządzają informacje dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodziny z siedzibą w Więcborku, sądów oraz policji. Różnice wynikające ze zwiększonej liczby osób podanych przez pracowników socjalnych wynikają z różnych dodatkowych zadań wymienionych powyżej.

3.1 Obszar zdegradowany – miasto

Dla gmin miejsko-wiejskich, w których miasto koncentruje więcej niż 30% ludności, delimitację obszaru zdegradowanego należy przeprowadzać według metody mieszanej. Dla miasta Sępólno Krajeńskie delimitacja obszaru zdegradowanego wyliczona została jak w gminach miejskich (nie włączając największych miast regionu).

Miasto podzielone zostało na tzw. jednostki strukturalne. Żadna z wyznaczonych jednostek strukturalnych nie zajmuje 20% powierzchni gminy oraz nie koncentruje 30% jej mieszkańców.

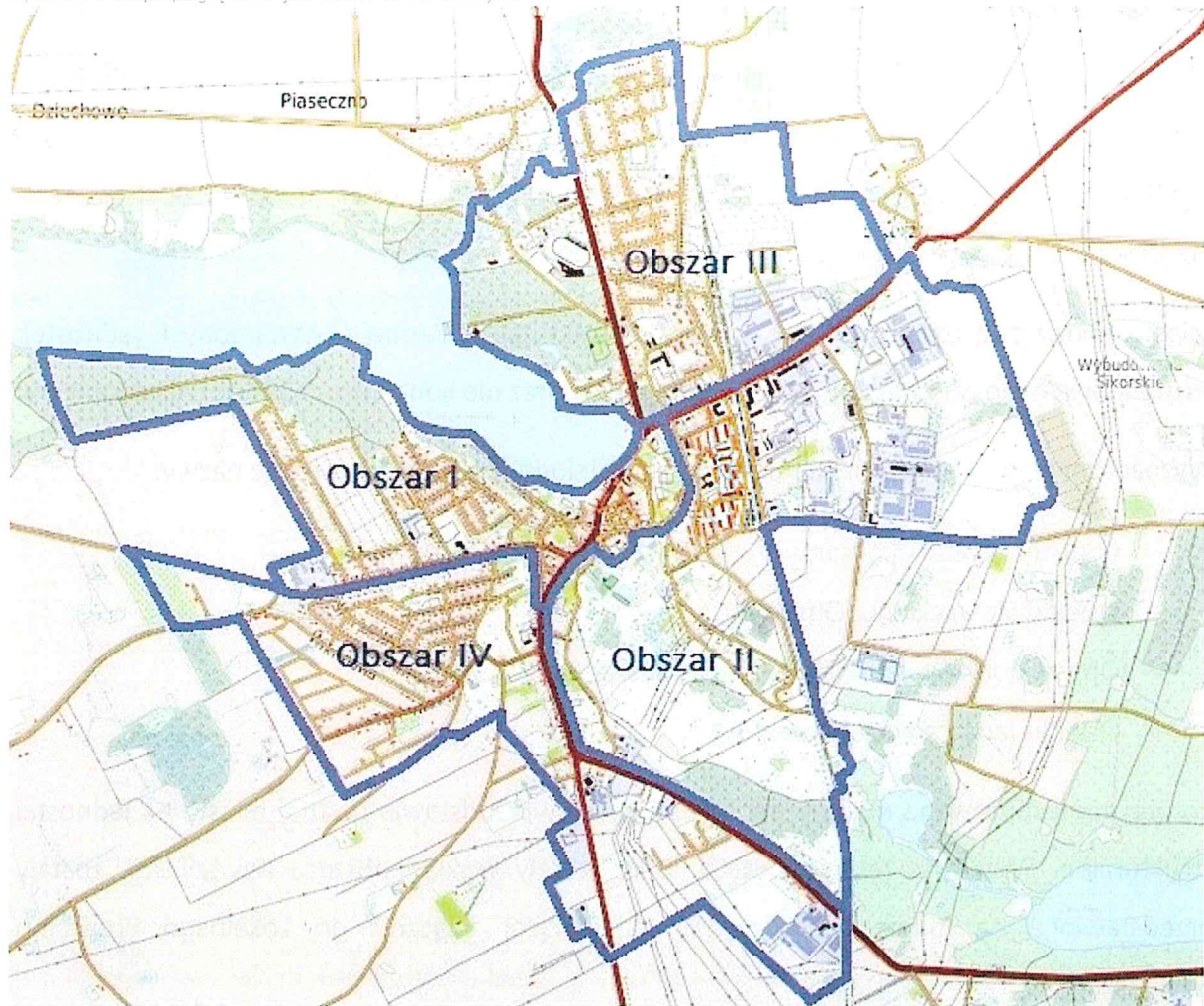
Wyznaczonym jednostkom strukturalnym przydzielone zostały odpowiednie nazwy:

- Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego (Obszar I),
- Osiedle Słowackiego (Obszar II),
- Obszar domków jednorodzinnych (Obszar III),
- Osiedle Jana Pawła II (Obszar IV).

Poniżej zaprezentowana mapa w sposób poglądowy przedstawia podział miasta na jednostki strukturalne. Działki na terenie miasta, które weszły w skład obszaru rewitalizacji, zostały przedstawione na mapie ewidencyjnej, stanowiącej załącznik do Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Rysunek 2 Mapa poglądowa jednostek strukturalnych

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 3 Liczba ludności i powierzchnia jednostek strukturalnych

	Obszar I - Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	Obszar II - Osiedle Słowackiego	Obszar III - Obszar domków jednorodzinnych	Obszar IV - Osiedle Jana Pawła II
Ludność [os.]	2838	2260	2155	1807
% ludności gminy	17,92	14,27	13,61	11,41
Powierzchnia [ha]	117,1	131,2	262,7	144,0
% powierzchni gminy	0,51	0,57	1,15	0,63

Źródło: Opracowanie własne.

Dane zbierane były z podziałem na ulice, które na etapie późniejszym przyporządkowane zostały do wyodrębnionych jednostek strukturalnych. Dokonany podział pozwolił na pozyskanie danych pochodzących z wiarygodnych źródeł, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu.

Zgodnie „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” do wyznaczania obszaru zdegradowanego wykorzystane zostały trzy wskaźniki z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego dla sfery społecznej oraz jeden wskaźnik autorski dla sfery technicznej, który został skonsultowany z ekspertami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego¹⁸.

Poniższa tabela przedstawia analizę wskaźnikową z podziałem na wyodrębnione jednostki strukturalne.

---

¹⁸ „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, 18 stycznia 2017 r., Toruń.

Tabela 4 Analiza mierników wskaźnikowych w jednostkach strukturalnych – wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Sfera	Wskaźniki	Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	Osiedle Słowackiego	Obszar domków jednorodzinnych	Osiedle Jana Pawła II	Gmina Sępólno Krajeńskie
społeczna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	18,15%	24,25%	21,62%	11,73%	17,79%
społeczna	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	11,80%	8,52%	9,44%	12,38%	11,25%
społeczna	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	31,85%	16,00%	24,49%	27,92%	29,97%
techniczna	Długość rur cementowo-azbestowych na danym obszarze do ogólnej długości rur wodociągowych na danym obszarze	12,61%	4,58%	14,59%	5,95%	11,60%
Liczba zidentyfikowanych obszarów kryzysowych	-	4	1	2	1	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wskazanych danych.

Zgodnie z „Zasadami programowania...” za „obszar zdegradowany” mogą być uznane te jednostki strukturalne, w których co najmniej 2 z 4 wybranych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy. Przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy musi być wskaźnik ze sfery społecznej i przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy musi być wskaźnik spoza sfery społecznej”.

Zgodnie z powyższym zapisem jednostkami zdegradowanymi na terenie miejskim są: Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego oraz Obszar domków jednorodzinnych.

3.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski

Delimitacja obszaru zdegradowanego przeprowadzona została na podstawie metody mieszanej dla obszaru wiejskiego (gminy miejsko-wiejskie, w których miasto koncentruje więcej niż 30% ludności gminy). Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego wykorzystane zostały trzy wskaźniki pochodzące z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego dla obszarów wiejskich (udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze; udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze; udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze) oraz jeden wskaźnik autorski, który został skonsultowany z ekspertami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (udział budynków i gospodarstw, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu w stosunku do ogółu budynków i gospodarstw¹⁹). Dane zbierane były z podziałem na sołectwa w gminie.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia analizę mierników wskaźnikowych z podziałem na sołectwa.

---

¹⁹ Sposób obliczenia wskaźnika autorskiego: Co roku istnieje obowiązek inwentarzu azbestu na terenie gminy. Każdy właściciel nieruchomości ma obowiązek składania informacji w zakresie stopnia inwentaryzacji obszaru, na którym znajdują się wyroby zawierające azbest. Właściciel nieruchomości zobowiązany jest do podania numeru działki, rodzaju zabudowy, ilości zinwentaryzowanego azbestu oraz jego stanu. Obowiązkiem właściciela jest dokonanie oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest i zawarcie tej oceny w zgłoszeniu. Na podstawie kart zgłoszeniowych określany jest stopień pilności usunięcia azbestu. Przy obliczaniu danych do wskaźnika porównano liczbę budynków z pokryciem azbestowym do liczby wszystkich budynków w gospodarstwie rolnym. Gdy uzyskana wartość przekroczyła połowę, gospodarstwo rolne zaliczone zostało jako „jednostka”.

Tabela 5 Analiza mierników wskaźnikowych w sołectwach – wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Sołectwo	Sfera społeczna			Sfera środowiskowa		Liczba zjawisk kryzysowych w sferze społecznej	Liczba zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej	Przestrzeń zdegradowana	Obszar zdegradowany
	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział budynków i gospodarstw, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu w stosunku do ogółu budynków i gospodarstw	Udział budynków i gospodarstw, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu w stosunku do ogółu budynków i gospodarstw				
Dziechowo	0,00%	20,14%	23,33%	26,32%	1	0	X	NIE	
Iłowo	11,00%	14,78%	40,00%	17,65%	2	0	X	NIE	
Jazdrowo	11,36%	18,18%	90,00%	43,75%	3	1	X	TAK	
Kawle	7,19%	15,75%	13,11%	41,67%	1	1	X	NIE	
Komierowo	13,04%	19,06%	32,79%	11,11%	3	0	X	NIE	
Lutowo	6,92%	16,50%	30,19%	39,17%	2	1	X	TAK	
Lutówko	8,63%	17,25%	41,43%	26,92%	2	1	X	TAK	
Niechorz	8,74%	17,06%	28,43%	57,65%	1	1	X	NIE	
Piasieczno	4,47%	14,34%	18,87%	24,51%	0	0	X	NIE	
Radońsk	18,34%	17,03%	57,45%	53,19%	2	1	X	TAK	
Sikorz	12,85%	12,50%	57,14%	50,72%	2	1	X	TAK	
Skarpa	10,45%	16,79%	33,33%	13,33%	2	0	X	NIE	
Świdwie	2,83%	15,86%	17,65%	38,24%	0	1	X	NIE	
Teklanowo	14,85%	9,90%	29,63%	54,55%	1	1	X	NIE	
Trziany	7,84%	15,67%	27,78%	59,15%	1	1	X	NIE	
Wałdowo	12,77%	13,22%	45,41%	56,59%	2	1	X	TAK	
Wałdówko	16,46%	17,72%	27,50%	42,86%	1	1	X	NIE	
Wilkowo	3,39%	19,21%	24,39%	66,67%	1	1	X	NIE	
Wiśniewa	4,52%	11,86%	22,50%	65,00%	0	1	X	NIE	
Wiśniewka	13,97%	14,71%	29,41%	34,29%	1	1	X	NIE	
Włościbórz	12,96%	18,29%	43,43%	52,27%	3	1	X	TAK	
Wysoka Krajeńska	12,06%	17,73%	65,52%	51,61%	2	1	X	TAK	
Zalesie	11,82%	17,24%	51,43%	41,86%	2	1	X	TAK	
Zboże	14,60%	14,60%	29,33%	57,14%	1	1	X	NIE	
Gmina Sępólno Krajeńskie	6,76%	17,79%	29,97%	26,36%	-	-	-	-	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Do obszaru zdegradowanego zaliczyć należy sołectwa, które spełniają dwa kryteria:

- Na terenie sołectwa występują min. 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami z listy wskaźników stanu kryzysowego na obszarach wiejskich i przyjmujących wartości mniej korzystane od średniej ich wartości dla gminy;
- Na terenie sołectwa znajdują się przestrzenie zdegradowane lub reprezentujące przynajmniej jedną ze sfer (spoza społecznej) cechujących się stanem kryzysowym.

Występowanie zjawisk kryzysowych odnotowano w dziewięciu następujących sołectwach:

- Jazdrowo,
- Lutowo,
- Lutówko,
- Radońsk,
- Sikorz,
- Wałdowo,
- Włóścibórz,
- Wysoka Krajeńska,
- Zalesie.

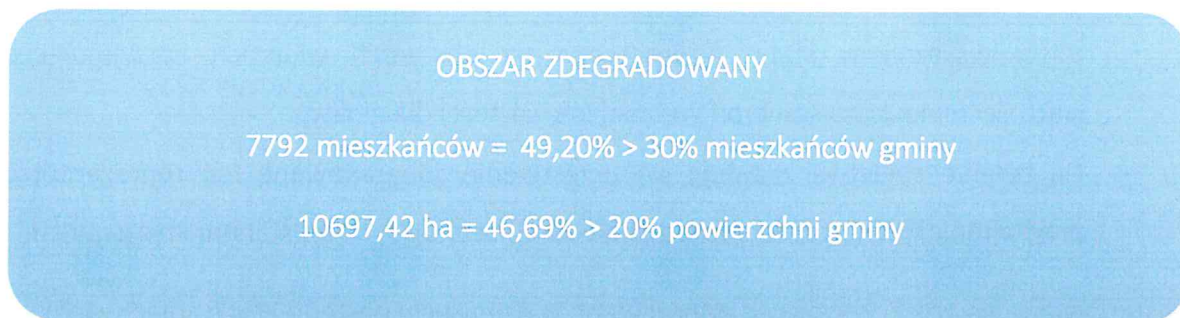
Obszar zdegradowany zajmuje więcej niż 30% ludności gminy i więcej niż 20% ogólnej powierzchni w gminie, co potwierdza poniższa tabela.

Tabela 6 Liczba ludności i powierzchnia obszaru zdegradowanego

Jednostka analityczna	Ludność	% ludności	Powierzchnia [ha]	% powierzchni
Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	2838	17,92	117,1	0,51
Obszar domków jednorodzinnych	2155	13,61	262,7	1,15
Jazdrowo	44	0,28	845,67	3,69
Lutowo	491	3,10	3544,99	15,47
Lutówko	313	1,98	483,96	2,11
Radońsk	229	1,45	849,85	3,71
Sikorz	288	1,82	922,28	4,03
Wałdowo	658	4,15	1314,97	5,74
Włóścibórz	432	2,73	1293,33	5,64
Wysoka Krajeńska	141	0,89	330,28	1,44
Zalesie	203	1,28	732,29	3,20
SUMA	7792	49,20	10697,42	46,69

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 3 Wyliczenia dla obszaru zdegradowanego

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” dalszy etap wyznaczenia obszaru rewitalizacji zależy od zamierzonego celu rewitalizacji. Z zestawów kryteriów zaproponowanych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w odniesieniu do obszaru zdegradowanego lub jego części zdecydowano się na następujący kierunek działań rewitalizacyjnych:

Cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.

1. Miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej lub miejscowość znajduje się wśród trzech miejscowości w gminie o największej bezwzględnej liczbie osób objętych sytuacją kryzysową.

Tabela 7 Obszar wiejski – wskaźnik osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

SOŁECTWO	WSKAŹNIK OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LUDNOŚCI OGÓŁEM
Radońsk	18,34%
Włocibórz	12,96%
Sikorz	12,85%
Wałdowo	12,77%
Wysoka Krajeńska	12,06%
Zalesie	11,82%
Jazdrowo	11,36%

SOŁECTWO	WSKAŹNIK OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LUDNOŚCI OGÓŁEM
Lutówko	8,63%
Lutowo	6,92%
Średnia Gmina Sępólno Krajeńskie	6,76%

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.) i Referat Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim (stan na 31.12.2015 r.).

Sołectwa, w których wskaźnik osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem przekracza średnią dla gminy, to:

- Radońsk,
- Włóścibórz,
- Sikorz,
- Wałdowo,
- Wysoka Krajeńska,
- Zalesie,
- Jazdrowo,
- Lutówko,
- Lutowo.

2. Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących (np. przez sektor ngo).

Gmina Sępólno Krajeńskie co roku uchwałą przyjmuje „Program współpracy Gminy Sępólno Krajeńskie z organizacjami pozarządowymi w innych podmiotami prowadzącymi działalność użytku publicznego”. Ze sprawozdania z realizacji tego programu za rok 2016 wynika, że zainteresowanie organizacji pozarządowych prowadzeniem zajęć aktywizujących jest duże. W analizowanym roku najwięcej wspólnych przedsięwzięć (ngo i jednostki samorządu terytorialnego) dotyczyło rozwoju sportu - 68,72%; promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej - 10,44%; pomocy społecznej, ochrony i promocji zdrowia - 5,38%; kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury, tradycji i dziedzictwa - 4,76%; upowszechnienia kultury fizycznej - 1,80%. W przypadku poszczególnych kategorii działalność na rzecz mieszkańców prowadziły:

- **Rozwój sportu:** Miejski Ludowy Klub Sportowy „KRAJNA” w Sępólnie Krajeńskim; Gminne Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”;

- Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej oraz pomoc społeczna, ochrona i promocja zdrowia, m.in.: Stowarzyszenie „Dorośli-Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim – „Prowadzenie Gminnego Centrum Informacji” oraz „Punkt konsultacyjno-profilaktyczny ds. przeciwdziałania narkomanii”; Stowarzyszenie Klub Abstynenta „JANTAR” w Sępólnie Krajeńskim – „Razem dla siebie – razem dla innych”;
- Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury, tradycji i dziedzictwa oraz ochrona i promocja zdrowia, m.in.: Stowarzyszenie „Dorośli-Dzieciom” – „Mamo Tato Tu Jestem” Szkoła Rodzenia III w Centrum Małego Dziecka i Rodziny, „Wieża Babel”; Stowarzyszenie „Duże Różowe Słońce” – „To...i Tamto, nauka na wiele sposobów” oraz „Dekoracje, inspiracje narodowe, regionalne i nie tylko...”; Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kół Gospodyń Wiejskich i Kótek Rolniczych” gminy Sępólno Krajeńskie – X Spotkanie Sztuka Kulinarna i Kultura Ludowa Gmin Wojewódzka Kujawsko-Pomorskiego; Gminny Związek Rolników Kótek i Organizacji Rolniczych w Sępólnie Krajeńskim – „Święto Plonów”;
- Upowszechnienie kultury fizycznej oraz turystyki, krajoznawstwa i rekreacji, m.in.: Stowarzyszenie „Dorośli-Dzieciom” – „Nie ma cwaniaka, który nie wygrywa w zbijaka”; Uczniowski Klub Sportowy KALOSKAGATOS – „Turnieje siatkarskie”; Stowarzyszenie „Ze Zbożem Za Pan Brat” – Ze Zdrowiem Za Pan Brat 3MAJ formę ponad normę.

Gmina posiada zatem udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących na terenie gminy, w tym obszarach wiejskich, m.in. przez sektor ngo.